

REDACTIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
pe un an ..... 20 cor.
pe 1/2 an ..... 10 cor.
pe 1/4 an ..... 5 cor.
pe o lună ..... 2 cor.
N-ri de Duminică pe an 4 cor.
Pentru România și străinătate pe an
40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTIUNILE:
de un sir garmond: prima dată 14
bani; a doua oară 12 bani; a treia
oară 8 b. de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 200.

Scrisori nefrancate nu se primesc.

Listele electorale.

Fiind chiar acum timpul legal de împlinire a lucrărilor pregătitoare pentru compunerea listelor electorale, atragem luarea aminte a frunțașilor noștri de pretutindenea să se intereseze ca alegătorii români să fie luați cu toții în liste, mai mult prin comune și mai ales orașe, unde trăim mestecești cu străini, să se caute nu cum-va cutari și cutari sunt luați pe nedrept în liste și să ceară ștergerea lor.

Toate acestea se pot face mai ușor acum decât mai târziu cu recursuri.

Pentru a orienta publicul asupra cerințelor legii cu privire la dreptul electoral și la alcătuirea listelor electorale reproducem îndrumările bine lămurite scrise de dl Dr. Vlad în „Libertatea“ din Orăștie.

TARIFUL.

București, 1 Aprilie.

D'o săptămână de zile Camera urmează cu discuția privitoare la tariful ce are să se aplice mărfurilor străine. Cum interese de mare însemnătate pentru țeară sunt la mijloc, natural că toate trei partidele politice au ținut să-și spună cuvântul.

Ciocnirea dintre partide s'a întâmplat mai ales în jurul protecționismului.

Doritorii de a înzestra țeara cu așezăminte industriale, ca astfel să fie cât mai puțin tributară străinătății, actualul guvern presidiat de dl D. Sturdza a întocmit un proiect de tarif mai protecționist de cât cel de până acum. În viitoarele convenții vamale cu străinătatea, guvernul vrea să protejeze industria, mare și mică, din România. Prin urmare trebuie să pună taxe mai mari pe mărfurile din străinătate. Țeara tinere fiind, în trecut regatul român era așa zicând silit să deschidă larg porțile pentru produsele industriale străine. Nu erau adică destul industriași în țeară și astfel parte pentru a nu lăsa pe consumatori la discreția acestor puținii industriași, parte — și mai ales! — pentru a procura țării articolele de prima necesitate, s'a deschis pieța aici tuturor neamurilor înaintate din apus.

S'a și ajuns astfel ca unele articole industriale să și le procure mai ieftin de cât cum ele s'ar fi putut confecționa în țeară.

În ultimii ani însă România a progresat așa de mult și în cea-ce privește industria, mare și mică, în cât se impune ca o înaltă datorie de stat ca industria indigenă să fie ajutată față de concurența străină... A mai lăsa starea de lucruri din trecut ar însemna cel puțin un indiferentism egal cu neglijierea intereselor economice vitale ale țării.

De aceea proiectul tarifului ce se discută în Cameră prevede restricțiuni, taxe și forme de procedură cari străinătății nu o să-i placă, poate nici unor consumenți, pen-

tru ridicarea industriei țării însă sunt absolut necesare.

Partidul liberal a și primit deci cu vedită simpatie proiectul guvernului și chiar membrii opoziției au adus tributul lor de recunoștință ministrului de finanțe dl Emil Costinescu, care ajutat de comisia specială presidiată de dl D. Protopopescu, vicepreședinte al Camerei, a prezentat corpului legiuitor un proiect de lege și o expunere de motive rezultat al unei munci nu numai conștiințioase, dar și foarte pricepute.

Din acest motiv, se înțelege, discuția în cameră se și urmează pe un ton demn. Seria vorbirilor a început-o fostul ministru conservator Nicu Filipescu, care prin observațiunile ce a prezentat și prin aprecierile ce a făcut s'a arătat ca unul dintre cei mai zeloși economiști în partidul condus de dl P. Carp. Mai puțin norocos a fost dl C. Dissescu, membru în partidul conservator presidiat de dl Cantacuzino. D-sa a voit mai mult să combată și astfel a riscat afirmațiuni cari au produs resens și... ilaritate.

A vorbit apoi dl P. Carp, care a căutat să mai modereze spiritul de protecționism național ce animează partidul național liberal dela putere, susținând că nu trebuie să ne prea îngrădim de străinătate nici să ne temem de capitalurile străine. Dl Delavrancea a fost în vorbirea sa mai combativ, polemic, ba chiar a formulat acuzațiuni cari au provocat o serie întreagă de înteruperi. Eri a vorbit dl Take Ionescu, fostul

RIVALII.

Roman de Max Kempner Hochstädt. 6

Când se revăzură după atâtea zile cu un strigăt căzură unul altuia în brațe și rămăseră mult timp așa. Gerda însă izbucni într'un plâns dureros. Abia acum își putea da seama de însemnătatea acestui moment. Sute de mii îi vor despărți de iubitul ei, țări și mări vor zace între dorul ei. Și cine știe ce se poate întâmpla în ținuturile acelea sălbatice!

René asemenea părea preocupat de aceste idei când zise: „iubita mea copilă, expediția noastră va ține aproape jumătate de an, și eu sper sigur că mă voi întoarce sănătos ear unirei noastre nu-l va mai sta nimic în cale. Însă cine poate ști? Noi toți suntem în mânia lui D-zeu. Și mie mi-se poate întâmpla ceva omenesc. Să presupunem dar că eu după trecerea unui an, calculând dela ziua de mâine nu mă reîntorc și ar fi deschisă și posibilitatea că măl trăesc, atunci desă scrisoarea aceasta în prezența fratelui meu. Promite-mi aceasta!

Îi predă un plic sigilat, pe care ea îl luă la sine cu ochii plini de lacrimi.

„Așa dar și tu ai presimțiri triste?”

„A ce, presimțiri triste?” încercă el să glumească, „despre aceste nici vorbă, însă ca om cuminte trebuie să ai toate eventualitățile în vedere!”

„Și eu am un suvenir pentru tine”, zise Gerda, merse afară și se întoarse cu un mic

etui din care scoase un mic medalion ce atârna de un lanț subțire de aur, medalionul reprezenta capul ei dragălaș pictat în pastel.

Tremurând de bucurie apucă René cu ambele mâni, medalionul și-l sărută cu foc.

„La inima mea să stea” strigă el „ca un amulet care să mă apere contra tuturor relelor!”

Acum intră domnul de Hedberg și zise: „destul!”

Nu-l face prea greu despărțirea Gerda, căci acumă și așa nu să mai poate schimba nimic Merg! cu Dumnezeu amicul meu, aceasta e unica mea dorință ce ți-o dau de drum. Te aștept afară!!

Betrânul eși ear acum trebuia sărșit acest moment.

O lungă căldă îmbrățișare în care buzele se întâlneau într'o sărutare ferbinte ce nu voia să se sărșiască, după aceia încă o strângere de mână și apoi René eși ear Gerda cu ochii inundați în lacrimi merse la fereastră, să-și urmărească cu privirea iubitul până când îl mai putea zări.

În ziua următoare veni la gară o mulțime de prieteni de ai ambilor călători. Foarte serios erau cei doi frați și în deosebi pe Roderich nu-l părăsia un presimț rău.

Până când baronul Schuneider conversa vesel cu prietenii cei doi frați stăteau îmbrățișați fără nici o vorbă.

Acum — încă câte-va minute până la plecare. Sună pentru a se urca. Încodată să îmbrățișează frații și atunci zise René încet.

Roderich până când sunt departe las marea mea în grija ta. Știu că un prieten mai credincios ca tine n'asfi putea afla — și tu ai iubit-o!”

E deja în cupeu, trenul pornește urmarit de strigătele de adio ale prietenilor și Roderich privind fix în jos murmură, repezând par'că inconștiu.

„Și eu am iubit-o? — O Dumnezeule, o iubesc și acum!”

Se vorbea încă despre marea interes cu care toată lumea cultă a urmărit întreprinderea celor doi bărbați curagioși și cu ce nerăbdare se așteptau știrile despre rezultatul cercetărilor lor. Câtă vreme se aflau pe mare și mai târziu pe țărnișă atâr Gerda cât și Roderich regulat scrisori dela René, în care îi încunostiința despre activitatea și planurile sale. Când însă părăsira termul intrând în interiorul țării primiau din ce în ce mai puține știri până ce amuțira cu totul așa încât se puteau mângăia numai cu aceia că un viitor poate nu prea departe va ridica velul care-l acoperea pe René. Reni când scrise mai pe urmă Gerdei, îi scrise că și-au angajat un număr mare de Zanzibari și Negrii. La fine încă îi mai scrise că și-a făcut un ziar în care introduce regulat toate observările științifice, îi trimise și un scurt extras din acest ziar.

Acesta a fost ultimul semn de viață ce-l primi Gerda dela el. Și trecură săptămâni, fără a primi nici cea mai mică știre dela el, — lungi săptămâni pline de grije, de teamă, de întristare, și apoi ear speranțe.

ministru conservator și tuturora li-a replicat dl *Dinu Brătianu*, raportorul proiectului, o mândrie între membrii mai liniți al partidului liberal.

Lupta aceasta, cu armele minții, dintre partide va folosi, desigur, țării și în viitor România va avea un tarif care fără a provoca o perturbare prea mare în relațiunile economice cu străinătatea, totuși va proteja industria țării și va contribui la întărirea clasei mijlocie țării tuturor statelor din lume.

Peste tot, se observă în sinul tuturor partidelor o îndrumare norocoasă spre chestiuni economice propriu zisă țării și a o face să poată sta cu succes în mijlocul luptelor economice care se vor încinge cu înverșunare în viitor.

Apropierea dintre Anglia și Franția.

Încă înainte de izbucnirea conflictului de arme ruso-japonez, pe timpul schimbului de note diplomatice dintre imperiul asiatic și semiasiatice făcea presa europeană fel de fel de coniecții cu privire la atitudinea puterilor europene interesate în Extremul-Orient, care la moment dat se vor amesteca în ceartă, ceea-ce ar însemna o conflagrațiune generală de urmări grave neprevăzute. Puterile interesate în prima linie natural că erau Anglia, ca aliată Japoniei, și Franția, ca soață de arme a Rusiei.

Presa engleză accentua rezoluția, că la cazul unui desastru al Japoniei, Anglia va fi silită să sară întru ajutor aliatei sale, deoarece nu poate lăsa, ca micul imperiu asiatic să fie distrus cu desevirșire. Ear presa franceză din a ei parte făcea declarațiuni la fel, că la primul eșec suferit de Rusia, Franția, va trebui să intre în acțiune, fiind interesată în actualul războiu imediat în urma marilor împrumuturi acordate aliatei sale, — vr'o câte-va miliarde.

El, această conflagrațiune universală, de care aveam fiori, când ne cugetam la ea n'a izbucnit, și nici nu va izbucni, rămânând

ast-fel cei doi betigeranți izolați, să-și facă de cap. Anume Franția și Anglia sunt pe calea unei înțelegeri perfecte, așa că din partea acestor două mari puteri europene va fi exclus ori-ce amestec în război, afară de eventuala intervenție pentru suprimarea războiului și pentru o înțelegere dintre litiganți înainte de a decide în definitiv arma. Cine s'ar fi așteptat la o apropiere atât de grabnică dintre aceste puteri, mai ales cum erau ele de învrăjbite pentru chestia Fashoda și fidei-comisul lui Napoleon: Egiptul?

De aceea este de tot surprinzătoare vestea că pertractările dintre guvernul francez și englez cu privire la rezolvirea și regularea chestiilor pendente, neaplanate din coloni, unde ambele puteri aveau puncte de atingere comune și grave, sunt pe sfârșite.

Căci puncte de aceste erau destule în lume; trebuia numai o slabă atingere din partea uneia, ca ambele să se încaiere. Este știut că încă numai cu 6 ani înainte de asta afacerea Fashodei era să provoace conflict serios între Anglia și Franția, care nu voia să cedeze din punctul de privire rigid, anume că și ea are dreptul de a dispune asupra sorții Egiptului. Pe atunci Anglia amenința cu război, dacă Franția nu părăsește Fashoda. În urma asta guvernul francez de voie de nevoie s'a văzut silit a ceda, revocând pe generalul Marchand, care cu multe greutate a câștigat pe seama patriei sale această bucațică de pământ din partea superioară a Nilului. Se credea, că Franția nici odată nu va uita acest eșec, și că în urma asta înverșunarea ei contra nesăltosului Albion va crește și mai tare.

Și acum de odată înceată ori-ce rivalitate între ele! Franția este gata a recunoaște statul-quo în Egipt, ceea-ce înseamnă renunțarea pentru tot-deaună și la umbra aceea de drept asupra acelei provincii, la care ținea morțiș încă de pe timpul lui Napoleon I. Franția deci nu mai are nimic în contra ocupării Egiptului de către Anglia, care recunoaștere se va manifesta în modificarea controlului financiar internațional.

În schimb Franția primește recompensă în nord-vestul Africii în urma renun-

țării Angliei la Mauritania (Marocco), recunoscându-o ca aparținătoare împreună cu teritoriul posterior, sferet de interese franceze. O parte al acestui teritoriu împreună cu Tangher, Franția va ceda Spaniei, și tot-odată declarând, că recunoaște pretensiunea justă a Italiei la Tripolis. În chipul acesta Franția și-a rotunzit posesiunile sale africane pe deplin: Algi-rul, Tunisul, Marocul, cari împreună cu statul Kongo constituiesc un imperiu considerabil de mare și important, asupra cărui Franția poate privi cu fală. Această colonie pe lângă că este mai mare ca Egiptul, este și mai avută. Politica externă a guvernului francez poate fi deci în privința asta cu drept cuvânt satisfăcută, înlăturând pe de-asupra un pericol permanent, care plana d'asupra capului Europei ca o sabie a lui Damocle. La acest rezultat se mai adaugă și împregiurarea de mare importanță istorică, anume că ententa anglo-franceză a reușit să realizeze ceea, ce Roma pe timpul războaielor punico, și după aceea, n'a fost în stare să ducă la îndeplinire, și adica: supunerea întregii Africe de nord sub supremația Europei. Și acesta este la tot cazul încă un moment remarcabil.

ÎNDRUMĂRI

pentru cărturarilor noștri de prin orașe și din comuni mari și mici, pentru a putea supraveghea conscrierea alegătorilor care se face în zilele acestea până în 15 April.

În înțelesul legii pentru judecătura Curială, comisiunile de conscriere a alegătorilor trebuie să-și isprăvească lucrările așa, ca comisiunea centrală (a comitatului) să se poată apuca în 15 Aprilie de compunerea listei.

Atragem luarea aminte a inteligenței noastre asupra acestei însemnate lucrări, rugându-o să grijească, ca alegătorii noștri să fie cu toții luați de comisiuni în listele lor, iar întrucât s'ar băga în liste pe nedreptul alegători străini, să facă pașii de lipsă, ca aceia să fie șterși.

Pentru-ca inteligența noastră să fie în stare a-și împlini datoria ei în privința aceasta, aflam de lipsă a desluși aci prescrierile legii din 1874 privitoare la cens.

Intr'o zi primi Roderich un bilet dela Gerda, în care îi ceru o întâlnire la lacul peștilor de aur. Între bătăi de inimă observă Roderich scrisoarea fină și cu o teamă secretă se gândi la întâlnirea cu ființa, care pentru dînsul era perdută pentru totdeauna și pentru care dînsul nu putea fi nicicând alt-ce-va decât un frate.

Și totuși la timpul cerut se află la locul hotărît, și nu peste mult văzu printre crenșile arborilor o rochie albă fluturând și Gerda stătu înaintea lui mai adorabilă decât ori-când. Gerda îi întinse îndată mâna și zise:

„Te vei fi mirat d-le doctor, că te-am chemat la acest loc, însă n'am mai putut suporta neliniștea. Mai mult decât patru săptămâni sunt de când n'am primit dela René nici o știre și presupun că scrisorile lui s'au pierdut“.

„Liniștește-te d-soară“ zise Roderich care abea cutează să o privească: mie-mi merge tot așa ca și D-tale. Și aceasta nici nu e de mirat. El e acum în lăuntrul țerei izolat de ori-ce cultură“.

„D-ta nu poți crede cum sunt de îngrijată pentru el!“

„Aici nu este numai una,“ zise Roderich, să nu lăsam speranța să cadă! Cel mai mult dintre curajoșii eroi s'au reîntors fără veste, de ce nu ar veni și René!

„Când te aud așa vorbind“ zise ea privindu-l în ochi „mă simt mult mângăiată“. — Roderich — nu că mi permiți să te numesc așa, fratele și prietenul cel mai credincios al mirelui meu, — te rog cercetează-mă cât mai

adesea, vorbește-mi de el, de cel mult iubit. Nu-mi denega, aceasta puțină mângăiere, fără care ași despera. Tinerul trebui să-i promită deși s'ar fi ferit de apropierea seducătoare a Gerdei.

Așa trecură săptămâni și luni fără' că cei rămași îndărăt să afle ceva despre soarta lui René.

Intr'o seară primară ambiț din alta parte o știre care prin forma ei nehotărîtă, aprinse în inimile lor schiștea îndoierei și unei temeri vagi. În jurnalele de seară se află laconica depeșă dată din Londra: „Călătorul din Africa, baronul Schneiders s'a rentors la mal.“

Roderich care de scurt timp își părăsise postul de asistent și se stabilii, ca medic de sine stătător, terminase chiar cu ultimul bolnav și voia încă să viziteze câțiva pacienți, ceti însă fugitiv mai înainte jurnalele de seară.

Și îndată dase de știrea curioasă. Ca lovit de trăsnet sări și privi șics la șirele din ziar. Baronul Schneiders s'a întors la țerm? Singur? Fără fratele său? Sau dacă s'a întors cu dînsul atunci pentru-ce nu e amintit și numele lui.

Miș de gânduri s'au încrucișat în creierul lui confus, fără ca să fi putut deslega aceasta enigmă, care-l neliniștea nespun. Nu-i rămânea însă alta de cât a aștepta știri mai detaiate.

Încă în dimineața următoare primi dela baronul Schneiders o depeșă de următorul conținut: „Curaj! René ucis de negrii, detaiuri verbal. Mângăie pe Gerda Hedberg Schneiders.“

Roderich căzu la pământ. Ca nebun ședea acolo cuprins de o groază teribilă și de o durere nemărginită și privia țintă la depeșă pri-

mită. Striga, apoi cu durere își strânse mâinile pumn și-l apucă o furie nebună contra acelei nemiloase ceva, ce să numește soarta.

Acesta a fost dar sfârșitul iubitului? Acestui tiner suflet avântat, care s'a ridicat în calitate mult asupra altora? Și D-zeule ce va zice Gerda la aceasta grozava știre? Nici nu cuteza a se gândi la aceasta!

Câtă vreme a stat așa pierdut în gânduri nu știa de sine. Un slab ciocănit îl deșteptă. Întră grijișoarea lui și-l anunță o damă.

„Azi nu primesc visite“, murmură frânt de tot.

Totuși dama întră deja — învălțată de tot în negru — Gerda.

Trad. de Hortense B.

(Va urma.)

CĂTRĂ LUNĂ.

Lună, dorurile toate
Ți-s încredințate ție,
Când străbați, umplând de farmec,
Instelata împărăție...

Veșnic, mândră împărăteasă,
Raze prin ferești îți tremuri
Și-ți îmbogățești povestea
Ce-o cunoști de-atâtea vremuri.

În înțelesul legii alegător poate fi tot cetățeanul statului ungar, care a împlinit 20 de ani, și nu stă sub tutorat, curatelă sau sub stăpân.

Nu pot fi alegători militarii cari sunt în serviciu activ, finanții și gendarmii, nici cei ce se țin de poliția comună și comitatensă (hăiducii) și cei ce se află în concurs.

Intru-cât apoi cetățeanul nu cade sub opreliștele de mai sus, censul (măsura de dare) care îi dă dreptul de alegător, este următorul:

Dreptul vechiu.

1. În puterea §-ului 2 a legii din 1874 art. XXXIII, toți aceia cari pe temelul dreptului vechiu (de mai înainte de acel an) au fost luați în o listă de acelea vechi, au dreptul și acum. Aceștia pot fi alegători numai în cercul în care locuiesc. Cei cu drept de acest fel, pot fi alegători atât în părțile ungare cât și în cele ardelen.

Sesia ungureană.

2. În părțile ungurene temelul dreptului de alegător este, ca să ai moșie cel puțin $\frac{1}{4}$ din o sesiune urbanială, —

In Zarand.

și fiind-că în Ardeal singur Zarandul are și el drepturile de alegător pe temelul legii ungurene, apoi pentru părțile zarandene ca $\frac{1}{4}$ din o sesiune urbanială se socotesc 8 jugere de pământ (de 1200 m. □ jugerul).

In orașe.

3. În orașele libere regești cum și în cele cu magistrat, fără privire la aceea, ce cad ele în Ungaria ori în Transilvania, are drept de vot, după §-ul 3 și 6, punct d', acela care el singur, ori împreună cu nevasta sau cu copiii săi minoreni:

a) are o casă cu cel puțin 3 încăperi (3 odăi de locuit), cari sunt puse la dare de casă, chiar și dacă de-ocamdată casa este scutită de dare. Darea aceasta face cel puțin 10 cor. (Căți Români de-ai noștri în orașe scapă din mână acest drept scump, numai pentru-că își fac la casă numai 1—2 odăi și o culină! De-ar mai face un puiu de odăiță, ar ajunge în listă și fără altă avere!)

b) are (tot la orașe) drept acela, care are pământ pus la dare după un venit curat catastral de cel puțin 32 cor., adică cel-ce plătește dare curată de pământ 8 cor. 16 fil.

c) afară de aceștia au, la orașe, drept toți neguțătorii și maestrii, etc., cari plătesc dare de venit clasa III, cel puțin 21 cor.

Dar poveste așa frumoasă
Ca a mea, e o minune
Cum sunt rar... Tu împlinește
Ce te rog... apoi și-oiu spune...

E departe... cine știe
Cât de trist... și somnu-i pier, —
Vai, și nimeni nu-i pe-aproape
Să-i aducă-o mângăiere...

Dar tu vezi ce gânduri negre
Îl muncesc... Inger de pază
Fii o clipă... și pe toate
I-le 'mprăștie c'o rază.

Liniștitul somn trimete-i
Să-l mângăie pe pleoape...
Măndre visuri cu 'mplinire
Să-l vrăjească de aproape.

Natalia Negru.

In satele din Ardeal.

4. În părțile ardelen au drept de alegător, prin comunele mici și mari, acela, cari:

a) plătesc dare curată de pământ 35 cor. 88 fil;

b) cari pe lângă 1 cor. 60 fil, dare de casă, plătesc și 34 cor. 10 fil., dare curată de pământ;

c) cari pe lângă cel puțin 4 cor. dare de casă, plătesc și 31 cor. 12 fil., dare directă de pământ;

Dacă cine-va plătește dări în mai multe comune, i-se socotește toată darea laolaltă, și dacă atinge măsura (censul) are drept de alegător.

Dare de venit.

d) Acela cari, la sate, plătesc dare după un venit după pământ sau casă, ori și de clasa III. laolaltă, cel puțin 210 cor., are drept de vot.

Darea de chirie.

5. Atât în părțile transilvănene cât și în cele ungurene, atât în orașe cât și la sate au drept de vot acela, cari

a) singuri ori împreună cu nevasta sau cu copiii minoreni, au o casă pusă la dare de chirie după 210 cor. (adică dacă casa e dată în bir și aduce măcar 210 cor. și după aceea se plătește darea de venit prescrisă). În orașe și comune unde nu toate casele sunt supuse dării de chirie (cele locuite de Români sunt aproape toate de acestea) se plătește după 210 cor. chirie, 23 cor. 52 fil. dare directă (Ház béradó). În celelalte orașe și comune, darea aceasta trebuie să fie cel puțin de 33 cor. 95 fil;

b) și în Ardeal și în Ungaria, și în orașe și la sate, au drept de vot acela, cari conform punctului de mai sus, au atâta pământ, ori au un capital de bani, cari le aduc un venit de 210 cor. pe an, și după aceste izvoare de venit deosebite, ori după ele împreună, sunt puși la dare după venit de 210 cor. În înțelesul acestei rânduiri a legii, luând în socotintă că darea de pământ este $25\frac{1}{2}\%$ a venitului catastral, alegător poate fi acela, care după pământul său, a nevastei și a copiilor minoreni, tot laolaltă socotit, plătește cel puțin 53 cor. 55 fil., dare de pământ. Dacă cine-va plătește după un venit de 210 cor. dare de rentă (după capital de bani gata), atunci luând în socoteală că darea de rentă face 10% a venitului, pentru a fi a alegător numai pe temelul venitului după capital, trebuie să plătească respectivul cel puțin 21 cor. dare de rentă (Töke kamatadó).

Darea de rentă și de pământ împreună, încă dă dreptul de alegător, dacă venitul total pus la dare se urcă la 210 cor. arual. Așa de pildă, dare de pământ după 100 cor. venit catastral, și dare de rentă după 110 cor., îmi dă dreptul de vot!

Pentru a putea face socoteala de lipsă, însemnăm încă odată, că darea de pământ este egală cu $25\frac{1}{2}\%$ a venitului catastral, iar darea de rentă face 10% a venitului de capital;

c) toți neguțătorii, crășmarii, întreprinzătorii, etc., atât în Ardeal cât și în Ungaria, și atât la orașe cât și la sate, cari plătesc cel puțin 21 cor. dare de venit clasa III. au drept de vot! În comune mici și mari, sunt alegători acei maștri, cari plătesc dare după o cală. Acești maștri plătesc darea de venit clasa I. și anume, capul familiei plătește o dare de la 10—24 cor., iar după fiecare cală 4—8 cor.;
d) slujbașii de stat, de comitat și comunal, care plătesc după un venit de cor. 1000 dare de venit clasa a patra, (IV. osztályu kereseti adó), sunt alegători. Această dare după 1000 cor. este 10 cor. Funcționarii privați, adică aceia cari nu-s de-ai statului, comitatului, comunei, au drept de vot dacă plătesc dare de venit clasa a IV-a, 18 cor., adică după salariu de 1400 cor.;

e) Fără privire la venit au drept de vot membrii „Academiei maghiare“ de știință, profesorii, toți cari au diploma de doctor, avocații, notarii, apotecarii, agronomii, silvicultorii, inginerii de mine, preoții, capelanii, notarii comunal.

Profesorii, învățătorii, notarii și preoții, numai atunci pot fi alegători, dacă sunt aleși ca atari sau denumiți după lege. Diploma de notar singură, fără ca cel-ce o are, să fie ales

notar undeva, nu dă drept de vot, tot așa și diploma de învățător și de preot.

Aceia cari întrunesc recerintele a fi alegători, dacă nu au fost încă luați în listă până acum, fac bine dacă se duc la comisiunea de conscriere acum când vor afla că e în comuna lor, ducând cu sine și documentele de lipsă, ca să nu fie lăsați afară!

Despre timpul și modul cum au să se facă reclamațiunile (apelațiunile celor ce n'au fost luați în liste deși aveau drept a fi, cum și cere-rile de a se șterge cei luați pe nedreptul), vom da deslușirile de lipsă la timpul său.

Dr. Aurel Vlad,

Telegrame.

Răsboiul ruso-japoneez.

În Coreea Japonezii înaintează grabnic spre riul Yalu. După lupta dată luni lângă Tsong-Tsu, cavaleria japoneză gonind mereu naintea lor cavaleria rusă, a ajuns până la Yöngtöng, care se afla la o distanță de numai 40 km. dela gura riului Yalu. Aceeași telegramă, care ne aduce această veste anunță și aceea, că Rușii s'au retras la

Din asta putem deduce, că Rușii au părăsit pozițiile strategice, ce aveau în apropierea localității Vitsu din stânga riului Yalu, având de gând probabil să se retragă în partea riului pe teritor mandșurian, pentru a aștepta aici atacul Japonezilor.

Cât de mare este forța rusă în regiunea aceasta, nici aproximative nu se poate ști deoarece din izvor competent rusesc n'avem nici o informațiune autentică în privința asta. Așa nici numărul combatanților japonezi nu ne este cunoscut. Conform unor informațiuni ruse, până acum ar fi în Coreea peste tot 3 diviziuni de armată japoneză, după alte versiuni 5. Este interesant, că colonelul Verescagin, care mai înainte făcea parte din statul major al lui Kuropatkin, într'un articol din Viedomosti, face atenți pe Ruși, să nu desprețuească așa de mult pe adversar.

Intr'aceia sosesc știri interesante și de pe mare. Flota rusă dela Port-Arthur cutează acum a eși la larg, circulând în apropierea insulelor de lângă Port-Arthur. La 26 Martie flota rusă a eșit pentru a doua oră la larg, scufundând cu ocaziunea asta un vapor japonez.

Prin Londra vine știră, că admiralul Togo Miercuria trecută a făcut o nouă încercare pentru a baricada flota rusă la Port-Arthur.

Londra, 2 Aprilie. Conform unei telegrame a lui Central News, admiralul Togo a încercat de nou să închidă eșirea portului Arthur. Detaliile lipsesc.

Tokio, 4 Aprilie. Agența Reuter raportează: Conform unei informațiuni private japoneze, trupele japoneze, după ce la 28 c. au respins pe Ruși la Tsöngtöng, au năntat spre Jöngtöng, unde după o scurtă luptă au respins de nou pe Ruși, cari apoi s'au retras la Usan.

Londra, 2 Aprilie. Japonezii înaintează în Coreea nordică cu pași grabnici spre Tanja, voind a face încercare de a trece peste Jalu în apropiere de Haricagov și Pakentov, pentru a încunjura armata rusă de aici.

Petersburg, — Agenția telegrafică rusă află din Liao-Jang: Prima luptă între Ruși și Japonezi în Coreea, s'a sfârșit cu victoria Rușilor. Japonezii au avut înzecite pierderi mai mari ca Rușii.

Zimbetul japonez.

Este părere generală, și poate greșită, că popoarele Orientului sunt mai serioase, de cât cele din Apus. Alții earăși profesează păreri de totulul tot contrare, susținând, că condițiunile și grijile vieții moderne au făcut popoarele apusene cu mult mai serioase și decum erau mai înainte.

Japonezul vecinic suride; nici în momentul morții nu-și pere zimbetul de pe buze. Causa la asta nu este nici afecțiunea, nici lingușirea, nici resignațiunea aceea oare-cum bolnăvicioasă, pe care noi am fi înclinați a o atribui slăbiciunii caracterului. Străinul are ocaziune a vedea adese ori, câtă îndestulare fericită residă în fața indigenilor. Acest suris apare pe fața galbenului și atunci, când l-a ajuns vro decepție amară, vro rușine grea, ori vr'un dor nestimpărat. Ca să putem înțelege secretul surisului japonez, de care străinul de multe ori se simte ofensat, trebuie să ne facem cunoscut cu manifestațiunile simple și naturale ale vieții japoneze. În modul de viață al claselor superioare în zădar vom căuta aceste manifestațiuni. Poporul japonez a intrat în o nouă fasă a dezvoltării intelectuale. Conștient ori inconștient, ori poate în urma unei simțiri de necesitate spontană, a luat asupra sa grozava problemă, de a-și dezvolta forțele sale intelectuale până la cel mai înalt grad de cugetare și cultură modernă.

Noroc, că și săracii lipiți de pământ încă emulează întru ajungerea acestui grad de civilizație.

După groznicul cutremur de pământ dela anul 1891, se puteau vedea copii chinuți de foame și frig, cu urmele negrei mizerii pe față, cum căutau adăpost între ruinele orașelor *Gifu* și *Aiehi*. O, dar nici acest crud desastru și aceste mizerii n'au fost în stare să nimicească din peptul fragedelor ființe buna dispozițiune sufletescă și acel zimbet caracteristic de pe obraji lor. Ca și când nimic nu s'ar fi întâmplat, aproape nepăsători, strângeau de pe jos cărămizi arse pe cari le foloseau în loc de tăblițe, și cu cărbuni aflați printre ruine își scriau pe ele pensumul de școală. Sub ei se clătina din când în când pământul, urmat de vuetă suterane înspăimântătoare, ear ei continuau neconturbați mai departe lucrul lor. Și oare nu să pot aștepta cu adevărat minuni dela un popor, care are astfel de copii? Și earăși nu se poate nega nici aceea, că rezultatele acestei educațiuni au fost prea puțin norocoase. Generațiunile școlate nouă adă oare care plăcere în persiflarea moravurilor și datinilor timpurile trecute. Ce a rămas din acele calități nobile moștenite dela străbunii?

Poporul simplu, blând și bun la inimă, care tot așa suride vicisitudinilor vieții și amorului, ca și morții, stă sub oare care impresiuni comune, și-a păstrat comunitatea dispozițiunii sufletesti, și chiar această calitate este, care ne explică secretul surisului lor enigmatic.

Ca și când acest suris s'ar naște de odată cu infantul japonez! Mai târziu încă învață să suridă, precum învață să umble în picioare. Expresiunea surizătoare a feței este cea mai răpitoare, astfel că la ei a devenit oare cum regulă a vieții de toate zilele, să apără năntea părinților, învățătorilor și prietenilor, cu față amicală, veselă, surizătoare. Precept al vieții este și aceea, de a răta străinilor și lumii externe îndestulare și aparența fericirii. Chiar să se rupă inima de durere surisul nu-și permis să dispară de pe buze: asta a devenit așa zicând morav social la Japonezi. Căci — zic ei — ar fi ceva respingător, *abnormal*, a ne arăta serioși năntea acelora, cari nouă ne sunt dragi.

Acest suris a devenit apoi adevărat instinct la Japonezi.

Chiar și cel mai sărac țeran este conștiu de aceea, că a se presenta în fața unui străin cu expresia feței supărate, dureroase, rare ori aduc folos, însă totdeauna este necuviincios. Dacă Japonezul lasă curs liber durerei sale năntea superiorului său, uitându-și de sine și erumpând în plâns, de loc ce îi s'a ușurat de pe inimă, își ține de datorință a cere iertare pentru purtarea sa necuviincioasă.

Motivele acestui suris nu sunt exclusiv numai etice, ci și estetice. El izvorește din aceeași sferă ideală, care era normală în arta greacă la exprimarea durerei.

Din această primă lege a surisului a purces alta, care de multe ori face pe străin să-și formeze cele mai greșite idei asupra naturii japoneze. Este datină că Japonezul și cel mai grav, de-

sastros eveniment să-l povestească cu un zimbet natural, neforțat, neafectat pe buze. Dacă este vorba de o întâmplare groznică, un suris blând, aproape neobservabil îi fulgeră fața. Dacă mama își perdul odorul prim născut, în momentul ce se află în năntea unui străin fața îi devine zimbitoare și surizând vorbește despre lovitura, ce a îndurat.

Politeță japoneză! Aceasta este cheia, care ne desleagă secretul surisului japonez.

Când servitorul japonez din cause mai ponderoase este dimis, acesta căzând în genunchi, cu surisul pe buze imploară grație.

Și se poate oare, ca acest suris să-l calificăm drept naturel trucid?

Din contră, junele și fetița, cari de mult au trecut peste etatea plânsului, cu zimbet în față supoartă pedeapsa dictată. Ca și când ar zice:

— În inima mea nu este mânie; greșala mea a meritat mai aspră pedeapsă.

Și earăși cel mai sărac Japonez nu tolerează o pedeapsă nemeritată; străinul care l-ar ofensat faptice numai de cât se poate convinge că și-a adus pe cap un rău, ce are periculoase urmări.

Dacă Japonezul se asimilându-se civilizațiunii europene, își va păstra forma originală a gândirii și particularitatea simțimentelor sale?...

... Realitatea de până aci ne întărește în această credință. Avantajul lor este, că nu confundă progresul material cu cel moral, și ei deja de pe acum ved părțile slabe și defectele grave ale civilizațiunii europene.

Această prevedere ingenioasă îi va păzi de calamități sociale. Caracterul național devine din ce în ce mai pur și mai energetic. Acest caracter a realizat deja astfel de condițiuni sociale pe cari filosofii noștri le consideră ca pe unele dintre cele mai norocoase și mărețe.

Independența morală, care zace în sângele japonez, este esența acelui fapt, — pe care credința civilizată îl numește *modest* și care nu este alta decât: jertuirea individului în interesul familiei, societății și în fine al națiunii.

Tokio.

Lafcadio Hearn.

Alegerea de notar în Șipet.

La 30 Martie st. n. a fost alegerea de notar în Șipet. Au competat la acest post 15 inși, între cari 4 au fost români. De când a devenit vacant postul notarial, d-nii preoți Teodor Cioloca și Nicolae Stoia au mișcat toate petritele, ca dl protopretor din Ciacova să candideze și un român, indeosebi pe bunul și harnicul sub-notar Arcadie Giulan din comuna Petroman aparținătoare tractului preturei Ciacovene.

Protopretorul la început s'a declarat, că e aplicat a candida pe toți competenții din tractul Ciacovei, pentru-că sperase a exopera postul acesta necondiționat nepotului său Varkonyi Năcz, după-cum sunt informat — unei existențe dubiș și pătate — când însă observase, că numai lipitorile satului, vre-o 10 peciunași sunt gata a împlini dorința superiorității și a se înrola de salvatorii ideii statului, dl protopretor întoarse „chepeneagul”. — Nu voia să mai știe de promisia referitoare la candidarea d-lui Giulan.

În urma acestei schimbări Rev. domn Nicolae Stoia a adresat un memorandum comitelui suprem, subscris de 400 de credincioși. A cerut să respecte dorințele poporului, să se exercite dreptul de candidare în sensul legii cu privire la limba poporenilor, să se asigure teren liber reprezentanților comunali, pentru a-și putea valida fieste-care dreptul — fără presiune, — căci numai ast-fel se va reogînda, din actul alegerii voința adevărată a alegătorilor, va să zică a cerut și candidarea recurenților Români, în special candidarea d-lui Arcadie Giulan, fiind acest competent din cerc și cel mai calificat între toți recurenții.

S'a prezentat o deputație numeroasă în frunte cu vrednicul preot Nicolae Stoia la vice-comitele din Timișoara, precum și la protopretorul din Ciacova, accentuând aceste și cu grai viu.

Văzând dl protopretor cu câtă asprime și rezoluție bărbătească insistă oratorul deputației dl Stoia pe lângă candidarea d-lui Giulan, a declarat cinic și în mod nepăsător, că pe dl Giulan nu-l candidează, va rezolva chestia după placul său și în validitatea dreptului său respinge ori-ce amestec.

Deputația intristată și deprimată s'a prezentat în cancelaria subscrisului, rugându-mă a merge

la fața locului, a îmbărbăta și incurgia poporul ca să nu fie sedus și cumpărat de uneltele celor dela putere.

Cu toată dragostea inimei împliniseam cerea. — M'am dus la fața locului, am adunat toți alegătorii români la școală. — Le-am vorbit despre însemnătatea actului, am apelat la simțul lor de datorință ca români și mi-se scaldau ochii în lacrimi de bucurie, văzând entuziasmul, ce încălzia și stăpânea inimile acestor buni credincioși. Le-am dovedit că numai așa vor putea isbuti, dacă vor ținea la olaltă ca ferul, dacă vor fi solidari. Le-am recomandat, a se grupa toți pe lângă acel competent român, care va fi candidat.

Am propus să se prezenteze năntea de alegere înco-dată toți în fața d-lui pretor Baron Vladimir Rajasich, a face și ultima încercare pentru candidarea dlui Giulan, fiind dinsul cel mai distins dintre recurenți, — propunerea s'a primit cu mare însuflețire.

Au mai vorbit vrednicii preoți din Cioloca și Stoia. „Ți era drag, să privești la aceste figuri venerabile, cari cu inimă înfocată însufleau curaj în toți cei de față, îi îmbărbătau și-ți îndemnau la solidaritate. Între cuvintele înțelepte ale d-lui Stoia: „Înlăturați discordiile, alungați pismele personale și haț să dăm mână cu mână, căci unindu-ne, scopul comun, isbânda are să fie a noastră” au plecat toți spre casa comunală în liniște măestoasă și cu fruntea deschisă sub conducerea bravilor preoți.

După-ce se făcu și cel din urmă paș, pentru a fi candidat dl Giulan, alesul poporului. Il. Sa dl baron Rajasich a candidat 7 inși, între aceștia și pe un român în persoana d-lui Cornel Popescu sub-notar din Ghioroc. Va să zică la urma urmelor totuși a candidat un român dintre recurenți.

Toți alegătorii români — 20 la număr — dimpreună cu înțeleptul și harnicul lor jude comunal: Toma Porumb a votat pe candidatul român și ast-fel dl Cornel Popescu fu ales cu o majoritate impunătoare față de Varkonyi Năcz, care obținuse numai 10 voturi israelitene.

Întreaga comună, mic și mare, aproape la 500 de suflete așteptau cu nerăbdare rezultatul în curtea comunală și când s'a auzit învingerea flămurei purtate cu rară demnitate românească de dl Stoia, toți au erupt în nesfârșite „Să trăiască”.

Laudă și recunoștință vouă bravi Șipeteni! Tot așa înainte și atunci o să vedeți, în ce galop se vor împuțini și fără semănță vor peri șarlatanii, cari au dus la tobă averile multor frați șipeteni!

Dr. Iuliu Coste.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 4 Aprilie 1904.

— **Concertul și petrecerea din Ghioroc.** După știrile ce le primim din multe părți, concertul ce se va aranja a treia zi de Paști în Ghioroc cu concursul corului și orchestrei universitarilor din Budapesta — promite a avea un succes foarte frumos. Interesul față de acest concert trece și peste marginile comitatului nostru. — După cum suntem informați va lua parte la concert și dl deputat Dr. *Aurel Vad* din Orăștie și alți binevoitori și prietini ai tinerimii noastre din comitatul Hunedoarei și Timișului. — Inteligența din Arad de asemenea să pregătește ca să ia parte în număr cât mai mare. — La petrecerea populară, care se va ținea după amiază în grădina hotelului se va aduna popor din — șapte sate românești din jurul Ghiorocului. — S'a ivit și ideea ca toți cei ce vor lua parte la petrecerea populară să fie pozați într'un tablou mare ca suvenir. Peste tot să speră, că aceasta petrecere va fi unică în felul ei în comitatul nostru.

Dela comitetul arangiator primim următoarele rînduri:

Toți acei domni, cari din locuri mai îndepărtate doresc să ia parte la concertul și balul din Ghioroc și reflectează la cvatir să se adre-

seze ce-l mult până în Sămbăta Paștilor la dl Nicolau Lungu, par. în Ghioroc (Arad megye).

Spre orientare aducem la cunoștința publicului, că trenul de persoane din Arad sosește în Ghioroc la orele 7.06 dimineața, 2:52 și 4:47 d. a. Seara la 8 și 24 minute.

Trenul de cătră Arad al sosește în Ghioroc la 6:17 minute și 10:14 minute dimineața; și d. a. la 1:42 dela Lipova.

Seara la 8 și 24 minute de cătră Ardeal. Concertul se începe la 9 ore.

— **Regularea salariilor officianților dela căile ferate.** Semioficiosul »M. N.« scrie: Din isvor sigur suntem informați, că în afacerea regulării salariilor officianților dela căile ferate s'a ajuns la o soluție definitivă.

— **Demisiunea președintelui tablei reg. din Oradea-mare.** »A. és V.« este din sorginte sigură informat că dl Ritoók Zsigmond președintele tablei reg. din Oradea-mare, în urma sănătății sale sdruncinate va abdice din post și-și va cere pensionarea.

— **Ușurări la plățirea dărilor din „ex-lex“.** Conform promisiunii făcută în dietă cu ocaziunea votării bugetului pe 1903 și a indemnizării bugetare pe jumătatea anului curent, ordinațiunii privitoare la modalitatea plățirii dărilor din timpul cât țeara a fost în „ex-lex“.

Prima ordinațiune dispune, că dările directe și competențele cari ar fi avut să devină scadente în pătrariul II. III. și IV. din 1903 și în pătrarul I al anului 1904, dar până la datul întăririi în vigoare a art. de lege IV din 1904 (indemnizarea bugetară) nu au fost plătite, au să fie considerate ca scadente cu ziua intrării în vigoare a legii amintite (31 Martie st. n. 1904). Pentru timpul până la 31 Martie a. j. nu se vor încassa interese de întârziere după restanțele acestea.

A doua ordinațiune lasă contribuabililor lațitudine de a plăti în rate restanțele de dare și competențe din timpul de „ex-lex“. Cei cari voesc să useze de acest favor, au să-l ceară în scris ori verbal, dela direcția financiară competentă, care tot prin ordinațiunea aceasta e îndreptățită a da favorul cerut, statorind contribuabilului ratele și termenele de plățire, așa însă, ca ultima rată să fie plătită cel mult la finea lunii Septembrie din 1905. Sentința de cametele de întârziere se referă și la cei cari plătesc în rate restanțele acestea. După dările și competențele al căror termen de plățire era pe 1 Aprilie a. e., se vor încassa însă și interese de întârziere.

— **Mattachich și principesa Luisa.** Se depeșează din Drezda: Cercurile bine informate de aici sunt încunoscinate că Mattachich înainte cu câte-va zile a sosit aici, ca să elibereze pe principesa Luisa internată în Lindenhof. E sigur că Mattachich cu un francez și cu un alt om Marți seara din săptămâna trecută a sosit cu automobilul și a descins la un ospătar din Coswig pe care a vroit asemenea să-l câștige pentru planurile sale. A voit să-l hotărăscă, a-l face posibilă o întâlnire cu principesa. Mattachich credea, că poate conta sigur pe omul acesta, pentru-că oamenii săi de încredere umblaseră mai înainte la dînsul ca să-l capateze. Ospătarul li-a făgăduit concursul dar la sfîrșit totuși s'a socotit să ceară și sfatul altora. S'a adresat cătră căși-va prieten, și le-a spus ce se pregătește în Coswig. A doua zi firește secretul era deja public și poliția înc'a ajuns în posesia lui, luând imediat severe măsuri. De atunci încoaci sanatorul este păzit de polițiști. Se pare însă cu Mattachich nu și-a abandonat ideea d-a scăpa pe nefericita principesă, pentru-că mereu apare pe drumul de țeară dintre Drezda și Coswig.

— **În vifor.** De câte-va zile, un vifor grozav bătue în părțile Baziășului. Puterea lui e așa de mare încât scoate copaci din rădăcină și nimeni nu cutează să iasă culuntrea pe Dunăre în vremea asta de apoi. În vifetul acestui orcan îndeosebi serviciul la căile ferate merge anevoios. De vifet nu s'aude sosirea trenului. Un biet muncitor de tren, tată a cinci copii, a ieșit pe șine ca să îndrepte linia. S'apropia trenul dela Biserica-albă, când vântul cu putere extra-ordinară l-a luat pe sus și l-a svêrlit în calea trenului. Locomotivul a trecut peste corpul nefericitului om și într'un minut

l-a omorât. Cercetarea ulterioară a constat că nimeni nu-î responsabil pentru nefericire, numai Eolus: s'au și încheiat apoi actele pentru-că Olimpul nu poate fi tras în judecată.

— **Un guvern fără de Dumnezeu.** Guvernul francez presidat de Combes care e urit de lumea creștină catolică deja și din cauza persecuțiilor congregațiilor, acum își atrage ura întregii creștinătăți prin o nouă faptă detestabilă. Se telegrafează adică din Paris, că guvernul francez a dat ordin basat pe egala îndreptățire a religiunilor, conform căruia toate crucile și icoanele sfinte de prin edificii publice, ca: judecătoria primării, etc. trebuie îndepărtate. Intre aceste lucruri sfinte sunt multe cap'd'opere, cari vor fi menite să impodobească în scurt timp muzeele franceze. Îndepărtarea crucificelor se va începe peste câte-va zile.

— **Clauzula dela Ischl.** Fostul corporal de panduri, exministrul-president, iubitul baron Bánffy cum știm, după o experimentațiune îndelungată fără succes, ori mai bine, după un joc de-a partidele zădarnic, izbuti să întemeieze un nou partid, botezându-l *uj part*, al cărui program l-a și trimbițat numai de cât întregii țări cu ajutorul organului său de frunte „Magyar Szó“, unde se află cuartierul său general, chemând la noua credință măntuitoare pe jidani, calvini, protestanți, catolici, unitari, păgâni și proseliți de-o potrivă toți, căși voesc să intre într'impărăția sa.

Ast-fel dat fiind signalul despre venirea noului Messia al politiceii maghiare, porni numai de cât cu aderenții săi adoratori, ca un al doilea Mohamed să recruteze pe sama noii secte noi credincioși.

Așa a ajuns cu steagul și pe la Csongorád, săptămânile trecute, unde un fanatic aderent Bánffy cu adevărat zel și însuflețire de nou—pitagoreu căuta cu ori-ce preț să convertească pe un vastag nyaku kálmista la noua sectă. Încăpătinatul politician în suman însă se ferea ca de foc de vorbele ademenitoare ale ferventului neofit, știind prea bine că profet mincinos s'a sculat în Israel.

— Mai bine ar face zău și Bánffy, — zicea mereu țeranul, dacă ar tăcea.

— Dar ce ai d-ta cu Bánffy, care este un maghiar, cum astăzi nu prea găsești? — întrebă cam supărat de acest dispreț zelosul convertitor.

— Na—na, nu poate fi bun maghiar acela care își dă signatura la Clauzula dela Ischl — replică țeranul.

— Dar ce te privește pe d-ta clauzula dela Ischl, pe care d-ta nici nu o înțelegi?

— Asta-î drept, că nu o înțeleg, dar totuși nu poate fi bun, ceea-ce Bánffy subscrie.

— **Boriș Sarafov — condamnat la moarte.** Se scrie din Salonichi: Cu venirea primăverii comitetele bulgare — macedone se pun din nou în acțiune. O parte din ele au petrecut earna în Bulgaria, altă parte s'au retras prin satele macedonene. Acum vor începe earăși luptele — guerilla, cari se repetesc în toți anii. Începerea luptelor e mare năpaste pentru populațiunea satelor pacifice, pe cari le aprind soldați turci, dacă aud, că au dat adăpost bandelor bulgărești, ear, cari n'au primit bucurios bandele insurgenților, sunt puștiite de bulgari. Numai în vilaietul de Ochrida au fost incendiate 38 de sate. Lupta se va începe nu peste mult timp, dar nu sub comanda lui Boriș Sarafov, ca de altă-dată. Nimbul lui Sarafov s'a nimicit de mult. În toate regiunile Macedoniei și Bulgariei este deja răspîndită credința, că Sarafov e agentul secret al ministeriului de externe austro-ungar și că a primit o sumă enormă din partea Vienei, pentru ca să pregătească monarhiei austro-ungare terenul de înaintare sigură până la Salonichi. În urma acestora natural, că Sarafov și-a pierdut autoritatea înaintea poporului bulgar. Ear șefii bandelor au ținut mai în zilele trecute o sfătuire secretă într'o mânăstire din apropierea satului Serres, unde pe lângă stabilirea planului campaniei celei noul a fost la ordinea zilei și afacerea lui Sarafov. Capii de bandă invidioși de mult pe șeful suprem — l'au condamnat la moarte. După cum se telegrafează din Bulgaria, Sarafov trebuia să se impace cu rivalii săi și cu adversarul seu politic, generalul Zoncef. Executarea sentinței aduse de căpeteniile bandelor a fost încredută mai multor oameni îndrăznești, cari vor pleca cât mai curînd spre Bulgaria, ca să l'omoare pe Sarafov. Sentința de moarte a fost tipărită în multe exemplare și împărțită prin comunele din Macedonia.

— **Bărbatul pierdut.** Satul *Iánoshalma*, precum se scrie, are senzație. Un bărbat și tată care a dispărut înainte cu șapte ani, acum s'a rentors la ai săi. Neguțătorul Glöckner Dénes înainte cu șapte ani a călătorit la Budapesta cu poame și d'atunci i-s'a pierdut urma. Tinera-î nevastă și patru copii mici au rămas astfel în neagră miserie. Nevasta, după-ce bărbatul nici după opt zile n'a sosit acasă, în desperare a voit să se sinucidă, un băiat însă din întemplare a împedecat-o. Autoritățile l-au curenat pe Glöckner dar fără rezultat și așa biata femeie lovită de soarte numai din îndurarea fără seamăn alui Dumnezeu, s'a susținut cu copilașii, din ce câștiga cu crășma. Biata mamă a trebuit să lupte din greu, ca să agonisească pâinea de toate zilele pe seama copilașilor. A trăit și a crescut copiii și și-a și strâns ceva. Bărbatul, tata sirguitor, care în restimpul acesta nici aminte nu și-a adus de ai săi în 22 Martie seara s'a rentors rupt, abătut și încărunțit la nevastă-sa, pentru-că a auzit că femeia câștiga puțină avere. Intreaga comună e revoltată împotriva omului fără suflet. Și nevasta, mama părăsită? Nu s'a putut mânia pe bărbatul ei, pe lata copiilor ei: l-a iertat. Bunătatea inimii de mamă este inconmesurabilă.

— **Noul patriarh al Veneției.** În urma alegerei lui Piu X. de pontifice roman, cum știm, scaunul patriarhal din Veneția, al cărui conducător interinal a fost *Cavalleri*, devenisă vacant. Acum se vestește, că sedisvacanța a încetat prin numirea lui *Cavalleri* de patriarh din partea regelui Italiei ca patron în deplin acord cu papa Piu X. Este această impregiurare foarte remarcabilă, de oare-ce până aci antecesorii actualului pontifice erau totdeauna în ceartă cu guvernul italian cu privire la îndeplinirea scaunului patriarhal din Veneția. Avem de notat că regele are dreptul de patron asupra scaunului patriarhal din Veneția, care drept la moștenit dela vechea republică venețiană, care își alegea totdeauna patriarhul, fără a voi să știe de o supremație expresă a papei.

— **Tragedie într'un restaurant.** Se anunță din Viena: Într'un restaurant elegant de pe piața Sf. Stefan din Viena aialtăeri seara au luat loc la o masă un domn îmbrăcat elegant și o damă. Au comandat franțuzește cină și au consumat-o în liniște; au cerut pe urmă și șampaner. Vre-o oră și jumătate au stat adânciți în conversații. Chelnerii nu i-au prea luat în seamă deodată însă au cerut hârtie și cerneală. După-asta amândoi au scris trei scrisori. Câte-va minute în urmă femeia țipă încet și căzuse sub masă. Bărbatul a voit s'o ridice dar n'a avut putere și peste câte-va minute căzuse și dânsul fără simțiri. Chelnerii alergaseră la dânsii și dela o masă vecină le veni și un medic în ajutor. Când medicul ajunse la masă, strigă: Pentru Dumnezeu! au luat strichnină! Pe fundul paharelor rămase ceva din otravă. Grozav! esclamară ceilalți oaspeți cari încunjurară cu toți masa. Medicul le-a venit îndată în ajutor cu medicamente, n'au putut însă scăpa decât pe bărbat, femeia în câte-va minute espiase. Ambii au fost transportați în spital. Scrisorile sunt adresate la Paris, una pe adresa Jules Sebastian alta pe adresa unui bancher, a treia poliției. Numele bărbatului este Henric Manc și a fost funcționarul băncii din Paris, de unde defraudând 50,000 franci, au fugit.

— **Marș interesant.** Regimentul de husari din Chichinda-Mare a fost transpus în Galiția, unde se va muta luna curentă, dar nu cu trenul, ci *călare*. În 7 Aprilie vor pleca din Arad calculând că în 14 zile vor sosi în Galiția. Față acestui marș interesant cercurile militare privesc cu mare interes.

— **Reîntoarcerea unei corăbii exploratoare dela pol.** Din *Lilleton* (Zeclanda-Nouă), că s'a reîntors acolo împreună cu mai multe corăbii trimise spre căutare, corabia englezească de explorarea polului Sud, „Discovery“, care a pornit în Decembrie 1901 din Duneding (insula Zeclanda-Nouă). Corabia „Discovery“ a fost găsită de corăbiile trimise pentru căutare „Norning“ și „Ternora“. Năvile aceste auxiliare au plecat în 5 Decembrie, anul trecut, din Hobart (Tasmania). Pe „Discovery“ au aflat toate în ordine, căpitanul și echipamentul erau deplin sănătoși. Expedițiunea se ocupa cu elaborarea materiilor științifice adunate pe timpul ernei. O descoperire destul de însemnată a acestei expedițiuni este constatarea, că pământul Victoria are o prelungire de o înăl-

time de 9000 picioare și după-cum se poate observa, această ridicătură e în vîrf plană. Expedițiunea a descoperit și un nou drum spre Vest.

— **Sabia sântului George.** Dela izbucnirea războiului încoace Rușii sunt cuprinși de un formal fanatism religios. Caravane întregi pe regrează la sfânta Moscova, — Mecca rusească — ca să se roage pentru izbânda armelor rusești.

Poporul superstitios are visiuni, vede minuni, carî toate îl fac să creadă, că norocul nu va părăsi armele rusești în aceste momente de grea cumpănă. Așa spre pildă poporul a văzut pe cer o mână, ce ținea o sabie, despre care el joară, că este a sântului George, patronul Rusiei. Un preot rus, care de sigur are informațiuni miraculoase de sus, a declarat, că peste trei luni, întreaga făptură a sântului va apărea pe cer, călare pe cal de foc, umblînd pe cer, cît ține împărăția Tătucului. În chipul acesta victoria armelor ruse este sigură, de oare-ce despre sântul George susțin Muscalii, că sigur cu prezența sa va goni pe păgânii de Japonezi, încându-se în Marea galbenă ca oaste a lui Faraon. Ba, poporul este convins, că sântul George va despărți marea în două, ca odinioară Moise cu toiagul, ear Rușii vor putea străbate pe uscat până în Tokio!

— **Ii-a abzis căsătoria.** O nevestă de țeran de tot interesantă din Văsarhely a inventat această nouă formulă de drept matrimonial. Ii s'a urit a-decă de bărbatu-so, care, cum zicea, ziua noaptea chefuește, prădând averea, care este a ei, ear ea muncește din greu, ca să susțină un trântor. Și încă în loc să tacă netrebnicul, mai are cutezanță să-l poruncească în ogorul ei! Astfel se hotărî ea să pună capăt acestei stări de lucru, ea singură fără multă teketorie, cum se exprima ea. A compus un act sângură, multumită instrucțiunii publice din Ungaria, l'a testat în prezența duor martori, apoi l'a pus în plic, l'a sigilat și s'a dus cu el la căpitanul orașului, ca acesta să dispună mai departe.

Ajunse la casa orașului, intră la căpitan pune epistola naintea lui și începu:

— **Dle căpitan!** Aci e scrisoarea. Fă dreptate, și scoate pe bărbatu-mî din casă.

Căpitanul privi fața roșie de mânie a gin-gașei femeii, apoi întreba:

— **D'apoi ce pacoste a intrat între D-voastră? dragă nevestă.**

— **Poftim aci e scrisoarea — ripostă femeia,** începînd cu mare ifos rechisitorul — știu, eu legea, nu te teme dle căpitan. Și servitorului se poate abzie cu două săptămâni nainte. Cu același drept am abzis și bărbatulul meu. I-am lăsat două săptămâni, să și poată muta handrabulele. Mie nu-mî mai trebuie, că mereu che-luește, cărînd chinul meu pe la birturi. Apoi de așa muere mî țini d-ta, dle căpitan, încât să sufer fără de legile bărbatului? A mea este averea și a mea casa, de cari eu dispun. Nainte cu două săptămâni am chemat la mine pe doi vecini și în fața lor am scris documentul acesta, în care de azi în două săptămâni abzie bărbatulul meu căsătoria.

Căpitanul iute și de grabă nici n'a putut da sfat fiscalei femeii, care sfîrșindu-și dicția, plecă, lăsînd epistola adevărat actul la căpitan, în firma speranța că s'a scăpat de „potea“.

Culoarea ochilor. Culoarea ochilor, pentru care până acuma numai poezii au arătat interes. eată a aflată vrednică de observație și statistică științifică. Un statistic englez a umplut o carte întreagă cu date asupra numerilor culorilor ochilor. Observațiile și le-a făcut între locuitorii din Europa și America și prin următoarele dă socoteală despre rezultat. Pîntre bărbății acestor două continente 44.6 procente sunt de aceia cari au ochii de culoarea deschisă; albastră sau sură. Intre femeii cele cu ochii deschisi sunt numai 52.2 procente. Așa dar bărbății cu ochii albaștri sunt mai mulți de cît femeii cu acești ochi de și poezii au cîntat mult mai mulți ochi albaștri de femeie, de cît de bărbăți. Ochii brunî au bărbății 43,2 și femeile 45,1 procente. În proporție dar între femeii cele mai multe au ochii bruneți, ear bărbății albaștri sau suri. În general însă, bărbăți, și femeii mai pușini au ochii negrii, între femeii 20,7, ear între bărbăți, numai 12 procente. Poezii și artiștii — englezul și despre aceasta a făcut statistică — cei mai mulți au fost admiratorii ochilor albaștri. Frumusețile erei clasice romane și grecă au avut ochii

albaștri. Romancierii moderni țin de mai interesanți ochii suri, dar mai ales suri albaștri, de obicei donează eroinele cu astfel de ochi. Au însemnat că țarevna Ecaterina a avut ochi verzi ca smeragdul. Poezii mari au avut aproape toți ochi albaștri sau suri. Shakespeare a avut ochi culoare deschis sură, Byron de culoarul albastru-sură și foarte frumoase gene lungi, negre, mătăsoase.

— **Februar fără lună plină.** În luna Februar 1904 n'a fost lună plină. Acest lucru se întimplă tot la 19 ani, altă dată și mai des. În Februarie 1866 și 1858 încă n'a fost lună plină. În anul 1857 asemenea n'a fost în Februarie lună plină, dar în schimbă fost în Ianuar și Martie de două ori lună plină.

— **Durere de stomac.** *Sgârçiri de stomac, catar greu de stomac, la boale de stomac învechite și împotriva lipsei de ope, tit, mijloc sigur. Purgativ sigur, inertiu cronică a întîinului gros, la lipsa de scaun purgativ fără dureri,* este thea întăritoare de stomac „**Centauria**“ a farmacistului **Kossuth**

Cutia de probă 1 cor. 20 fil.

Cutia mare . . . 2 cor. — —

În contra tusei, catarului (troahnă) răgușel, flegmei și iritațiunilor gâtului este de un efect eminent, *pastilele de pept >Senega.>* Prețul 1 cor. Se pot căpeta în farmacia la „**Maria Fecioură**“ a farmacistului **Kossuth Pál, Arad, piața Boros-Béni Nr. 15.**

— **Coruri bărbătești,** cvarteturi de Trifou Lugojanu:

1. *Calea mîndrei și Dorul,* 1 — cor.

2. *Invierea* (poesia de Eminescu) — 2 cor.

De vânzare la librăria Petru Simtion în Aradși la autor (profesor seminarial).

Felurimî.

Animale cari plîng. Nu numai oamenii au lacrimi, ci și animalele. Și a acestor ochi se umplu de apă caldă și sărată, când sufăr, și lacrimile animalelor sunt totdeauna — sincere. Mai ușor lăcrămează animalele rumegătoare. Ori care vîntor știe că căprioarele știu plînge și că plînsul lor îndușează foarte mult. Se spune, că și ursului îi pornesc lacrimile, când își simte apropiat ceasul din urmă. Adevărat animal sentimental se spune că ar fi giraful, care dacă a obosit de goană, se uită la cel ce l-a gonit, nu-l face însă nimic, ci se uită trist la el, pe când din ochii lui îi curg lacrimile șiroae. Tot așa face antilopa, aceasta însă nu plînge mult, ci și geme. Mai lăcrămează căni și malmutele atunci când îi supără. Ochii elefantului se umplu de lacrimi când îl rănesc, ori îl sperie. Intre animalele de apă încă sunt cari plîng, așa d. e. balena. Că animalele ar plînge numai de dureri fizice, acesteia îi contrazice aceia, că sunt multe animale, cari plîng, fără a avea vre-o durere trupească, ci plîng sub impresia suferințelor, cari la oameni le numim dureri sufletești.

A tăcea e aur. Așa susține proverbul, dar că nici proverbul nu are totdeauna dreptate, a-deverște următorul cas: În atelierul unui barbier se presintă un domn cu bun exterior și fără a permite să-l contrazică, strigă feciorul pe care-l găsește în atelier:

— **D-ta îmi vei tăia părul, dar fără nici o vorbă: Nici un singur cuvînt nu voi s'aud: Mai înțeles?**

— **Mă rog, . . .** — zise agrăitul, tîner cu șorțul alb.

— **Precum ți-am spus, tinere, — zise din nou străinul, căruia de sigur i-au causat deja mult necas Figaro.**

— **Absolută liniște mă rog! Să nu zici nici un cuvînt! Eu cetesc ziarul, ear d-ta îmi tai părul, și cu asta-i gata. Una-două, începe lucrul.**

Tînerul cu șorț alb se începe de lucru îndoielnic, întăiu rade, apoi începe a tunde cu

foarfecile. După ce-a terminat cu lucrul, se ridică străinul din scaun, se privește cu atențiune în oglindă și strigă dîsperat:

— **D-zeule, ce-ai făcut cu mine! Asta-i scandal! În adevăr sunt dar barbieri incapabili de lucru dacă nu le umblă și gura?!**

— **Asta în adevăr n'o știu domnule, — zise tînerul cu afabilitate — poștește a întreba asta dela barbierul care va veni numai decăt.**

— **Ce — e . . . zici?**

— **D-ta m-ai oprit de a zice vre-un cuvînt, așa dar a trebuit să tac. Dacă mi-ai fi permis să vorbesc, ți-aș fi spus cu plăcere, că eu adică — sunt cofetarul din vecini.**

Economie.

Repausul de Duminecă. Ministrul de comerț **Hieronymi Károly** are intențiunea să reguleze prin ordinațiune nouă repausul de Duminecă, ținînd cont de toate plîngerile ce i-s'au adresat în chestia aceasta. A adresat decî circular tuturor camerilor de industrie și comerț din țeară, provocându-le să-și deie și ele părerea în privința schimbărilor ce ar dori să se facă referitor la repausul de Duminecă.

„**Agricola**“ însoțire economică de magazin și anticipații în Hunedoara a deschis concurs, cu termin până la 15 Aprilie s. c. pentru ocuparea postului de contabil. Salariu 800 coroane și tantiemă. Rugărilor să fie instruite cu documente despre cunoștințele speciale și praxa făcută.

Reuniunea meseriașilor români din Sibiu face cunoscut celorlalte reuniuni de meseriași și tuturor căei poartă la inimă cauza clasei noastre de mijloc, că a redus prețul Anuarului I al Reuniunii la 80 bani. Totodată roagă comitetele reuniunilor de meseriași, să trimită datele mai importante despre activitatea dezvoltată în 1903 și programul de lucru stabilit pentru 1904, spre a publica, după putință, în Anuarul II.

INSERTIUNI și RECLAME.

Pentru sētămăna luminată

recomand :

Caviar de Orșova, admirabil, nesărat.

Rac viu, exemplare strașnice.

Sciucă viuă din Murēș, peșcele cel mai delicat.

Ceagă (Tok) din Dunăre, novitate de est an.

Brînză de mune, fină, untoasă.

Cașcavaluri, alegere după plac.

Conserve de pește și raci, în numeroase soiuri.

Salată italiană și de pește pentru exci-tarea apetitului.

Aspic, sosuri picante

Prăfuri Pudding de dr. Oetkert; nou-tate surprinzătoare

Tortă Dobos, calitate originală

Struguri de masă, admirabil păstrați.

Pere, cu aroma excelentă.

Vinuri de dessert și beuturi spirituoase.

Bere, de Schvehat.

Prăvălia de delicatese

a lui

Záray Géza

ARAD

Nr. Telefon 432.

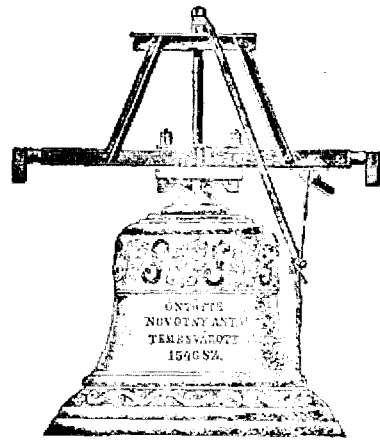
Premiat cu medalia cea mare milenară la expoziția din Budapesta în 1896.

Turnătoră de clopote și de metal
a lui

Antoniou Novotny

în Timișoara-Fabrică.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor noi, precum la turnarea de nou a clopotelor sîrîcate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanție pe mai mulți ani, protejate cu adînstări de fer bătut, construite spre a le întinde cu ușurință în orice parte îndată ce clopotele sunt bătute de o lătură prin ceea-ce sunt mîntuite de creșare.

Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite

de mîncă inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt protejate în partea superioară — ca violina — cu gîuri după figura

S și p care dău un ton mai intensiv, mai răsunător, mai timpede, mai plîcut și cu vibrare mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, așa că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton unui clopot de 408 klg. patent după sistemul vechiu

Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadiustarea clopotelor vechi cu adînstare de fer bătut, — ca și spre turnarea de toate de metal.

Clopote în greutate de 300 klg. și mai jos se află todeauna gata în magazie

Preț-curantari ilustrate se trimit la cerere grătuit și franco

1035 33-52

Primul și cel mai mare Institut de galvanisare, nikelizare și emailare, provăzut cu lumină electrică 142 7-10

în TIMIȘOARA. JOZSEF-VÁROS, PIAȚA KÜTTL Nr. 3.

POLLÁK JAKAB

Biciclete noi dela 100 coroane în sus.

Biciclete cu motor dela 500 coroane în sus.

De oare-ce atât bicicletele, cât și automobilele însuși le fabrică, mă aflu în pozițiunea de a pute acorda p. t. mei clienți cele mai mari favorari.

Repararea perfectă a unui bicicleu vechiu, nikelizarea, emailarea și repararea, mâner nou, pedala nou la oăltă 24 coroane. Un automobil de 10 cai, un nou omnibus (fabricat propriu) să aflu de vînzare.

Diplomă de aur 1891. Oradea-Mare.

SCHÄFFER JÓZSEF

compactior. 1045 100-

ARAD, Strada Tabajdy Károly.

Execută tot felul de

lucrări de compactorie

dela executarea cea mai simplă până la cea mai de lux. — Comandele din loc și provincă se efectuează prompt și punctal. — Lucru bun și solid.

Prețuri moderate. Serviciu punctual.

Cel mai mare atelier pentru fabricarea mausoleelor în Ungaria de Sud.

Isvorul de comanda cel mai echitabil și comod.

Serviciu prompt.

Soliditatea o confirmă multele scrieri de recunoștință.

Place de marmoră p. mobile și tot felul de lucruri sculptate.

Kapfer György

138, 7-30

TIMIȘOARA.

Gyárváros, Andrassy-ut 16 szám.

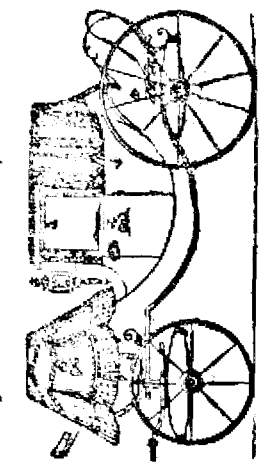

Nou atelier pentru fabricare de roți și trasuri!

Am onoare a aduce la cunoștință on. public din loc și din provincă, că în Arad, strada Kossuth n-ruul 18 am deschis un

atelier pentru fabricare de roți și trasuri

corespunzătoare necesităților moderne.

Îndeplineșc în acest atelier toate lucrările și reparaturile corespunzătoare solid și prompt, pe lângă prețuri avantajoase. Provoacă-mă la faptul că urmat în fabrică de mîna I. am lucrat, sunt în poziția de a putea călășă face pe deplin m. on. public, pentru al cărui sprijin mă rog.

Cu deos. stîmă 1068 27-30

Kiss Odön, fabricant de roți și trasuri.

CORNEL TĂMĂȘDAN

neguțator de condimente, delicatose și ape minerale
în A R A D

Calea Archiducelui Iosif Numărul 12.

Recomandă depositul său bogat arangeat, unde se poate căpăta: marfă colonială, delicatose, cea mai bună teă din străinătate, rum, procurate din sursele cele mai renumite. tot felul de ape minerale, vinuri din patrie și străinătate, șampanie franceză și ungară, cognacuri pe lângă prețurile cele mai echitabile.

— Sămențe de sămănat de ale lui Mauthner. —

Pachetare gratuită. La cumpărare cu bani gata 20% rabat.

■ N-rul Telefonului 419. ■ 158 10-20

Indată efect surprinzătoriu!

Nou! Jahner-Crème fără grăsime. Nou!

Mai nou produs igienic pentru înfrumșetarea și nobilitarea pielii.

Efectul îndată fără exemplu consistă prin aceea, cumcă pelea obrazului, prin aceeași ușoară încordare, consistă asemenea unei neteziuni de marmor alb și fineță, care acū nici prin un alt mijloc de înfrumșetare nu s'a dobândit.

Un mijloc de înfrumșetare prin însușirea aceasta cum e Jahner.

Crème fără grăsime agitează în tot locul o senzațiune insuflețită. Mai perfect pe terenul pentru ingrigirea înfrumșetării. Nestricăcios! În momentul efect.

Pe timpul întrebunțării dispar peste galbene, bube de înferbintări, bubițe, sgrăbunțe și altele pentru necurățirea pielii.

Netezește sbărcituri și semn de bubat, acoardă însuși la persoane mai bătrâne o culoare de obraz jună proaspătă și grațioasă; obrazul, gramazul, brațele și mâinile conservă o înfrumșetă frapantă și o culoare dragostoasă.

Jahner-Crème fără grăsime s'a poate mai virtos zlua cu succes a se întrebunța. Nu conține nici argint viu, nici plumb. 1 tegulă 1 coroană.

Jahner săpuna. Acest săpun servește spre conservarea și nobilitarea pielii, este liber de orice aspreală și exercită influința cea mai binefăcătoare asupra pielii. La întrebunțarea Jahner-pomadel trebuie mai întâiu să spălăm cu acest săpun, prin ce efectul pomadel se înaintează foarte esențial. 1 drb. 60 fileri.

Jahner pudera. Jahner-pudera este nedisputaver non plus ultra a tuturor puderilor. Este un pudera pentru bai, salon, de toate zilele precum și pentru înfrumșetarea pelei, care are însușirea nu numai de a scoperi, ci este și absolut nestricăcios. Jahner-pudera este un produs perfecționat, care în privința bunății a fineții și a nepernătosității este asemenea oricărui pudera indigen și din țări externe. Pentru blondine s'a la rosa s'au alb; pentru brunete (chamois, galbeniu) rosa sau alb. 1 ștula 1 coroană.

Jahner apa de gură. Cel ce-și spală gura regulat seara și dimineața cu Jahner apa de gură nu va avea nici-când dinți găuroși și delatură durerea de dinți. Nu se poate decât recomanda la carne burețoasă al dinților. Tocmai așa se potrivește la dinți cu rădăcini clătinate. Un mijloc sigur contra cărnii dinților ușor sângeroase. Contra putrezirii cărnii dinților. La dureri de dinți reumatice. Foarte prețioasă este la înlăturarea respirațiunii rău mirositoare. 1 sticlă 1 coroană 40 fileri.

Jahner pasta de dinți. Liber de săpun. Mai toate persoanele cari întrebunțază pasta cu săpun conținătoare, au la marginea dinților o peatră acră cafeniu deschis; carnea dinților e moale și ușor sângeroasă! Este dară a se recomanda tuturor, cari țin la valoarea dinților sănătoși și frumoși Jahner pasta de dinți fără săpun. 1 dosă 1 cor.

Jahner pomada pentru creșterea părului. 1 Tegula 2 coroane.

Jahner esență de păr. Aceasta întărește perii deja clătinați, înaintează în mare măsură creșterea și contribuie hotărât la deplina înlăturare a mătreței din cap. 1 sticlă 1 coroană 60 fileri.

Jahner vâpseală de păr. Resultat reușit! Nu descolorează! Culoare naturală a părului! Cel mai nou nestricăcios mijloc care îndată după prima întrebunțare recăștigă culoare naturală a părului încărunțit, alb și roșu, precum părul din barbă și sprâncene, după plac brunet și neagră sau blondină. Aplicarea este foarte simplă și este alăturată în instrucțiunea dată fie-cărui etui. O neisbândă a coloritului după precisa instrucțiune de întrebunțare de sigur nu s'a întâmplă.

La cumpărare s'a se spună apriat ce culoare se poștește (negru, brunet sau bël) pentru părul încărunțit. Un carton 4 cor.

Jahner apă blondină. Părul nu prea frumos bël, roșu și brunet s'a poate în timp foarte scurt bël-auriu colora. Apa blondină este pe deplin nestricăciosă, fluidă e fără culoare și miros, care nu colorează nici pelea, dar nici pânzăturile albe. 1 sticlă 4 coroane.

Părul alb nu s'a poate cu apa blondină colora. Pentru părul alb se convine numai Jahner vâpseală de păr.

MIJLOC DE VINDECARE.

Tusă. Bomboane de Dr. Oppolzer. Un mijloc foarte aprobat contra catarrhului a organelor de respirat, contra tusei, răgușeii, contra gâdelării în ghit, catarrhului de plămâni, a respirației grele. 1 ștula 80 fileri.

Fluidul pentru Rheumatism și Gicht a lui Dr. Hoffmann. Un mijloc aprobat încă de mulți ani contra Gichtului, Rheuma, dureri de nervi, Neuralgia, Rheuma, în musculti, Exudate, Ischias, Scărânirea unor membru, înțepenia muscularilor și coardelor chilavitorilor și durerilor din crucea spatelui. 1 sticlă 80.

Pilulele curățitoare de sânge a lui Dr. James. Pilulele acestea curătesc sângele, iritează activitatea mațelor și înaintează mișcarea seannului, depărtează toate sucurile rele, ferea stricată și rămășițele rămase din alte beteșuguri. 1 boiță 80 fileri.

Balsam de Dr. James. Balsamul acesta încăzește rânza și sângele îngreoiat, depărtează acriciunea, flegma și ferea superfină și prin aceasta produce o mistuire proaspătă, prin urmare aduce mistuirea rânzei (stomachului) în mișcare nouă și escită pofta la mâncare și beutură. Balsamul acesta depărtează vânturile, sporește activitatea intestinalilor, delatură ridicarea din stomach, amărăciunea, greața de cap și amețiala. 1 sticlă 80 fileri.

Unsoare de rie a prof. Kaposi. Această unsoare se aplică cu bun rezultat nu numai la rie ci și la tot felul de excreșcenții a pielii. 1 tegulă 1 coroană.

141 5-16

Comandele s'a se adreseze la

RUDOLF JAHNER, apotecariu.

Temeșvár-Fabric strada principală Nr. 70.

ARAD, Tipografia Aurel Popovici-Barcian.

Cel mai estin isvor de cumpărare în una din cele mai mari prăvălii de Oroloage și giuvaricale din Arad.

Pentru prețuri ne mai pomenite se pot căpăta la

Deutsch Izidor,

clasonicar și juvaergiu

Arad, strada Templom.
(Palatul minorităților).

Oroloage de aur p. bărbați dela 18 fl. în sus

" " " dame " 12 " " "

" argint " bărbați " 5 " " "

" " " dame " 6 " " "

" oțel și nikel " 2 " " "

✓ Wecker " 1'50 " " "

Oroloage cu pendulă în rate pe lângă

1005 141— aceleași prețuri.

Primesc și schimb obiecte de lux, cumpără pe lângă prețul cel mai înalt posibil. aur și argint căleat.

— Telefon n-rul 438. —

Am onoarea a aduce la cunoștința m. on. public, că 1009 38-50

am deschis

Un atelier de tapiserie și înfrumșetare.

Ani îndelungați am lucrat în ateliere de rangul întâi din Budapesta, Viena, Berlin, Brüssel și Paris, așa încât sunt în poziția plăcută de a putea corespunde tuturor esigențelor moderne.

Primesc tot felul de lucrări de bransa asta dela cele mai simple până la cele mai elegante, pe lângă prețuri moderate.

Primesc estin mobilarea de locuințe în loc și provință. La mutări primesc transportul mobilelor, precum și repararea și renovarea de mobile și mese de biliard, pe lângă prețuri estine.

Reiner I. Gyula,

tapisier și împodobitor.

Industria de lumină de ceară

St. Antonius

I. NEUHOLD & Comp.

Timișoara.

Str. Hunyadi, Bathányi, p. Dózsa, colț cu statua sf. Maria.

143 11-80

Fabrică de lumină de ceară artificială.

Distinsă cu premiul statului și cu lauda personală a M. S. Regelui.

■ Fără fum și fără scurgere. ■

— Continuu lumină frumoasă. —

Comande se pot face mai simplu prin postă.

Cumpărăm ceară galbină de albine.

Telefon Nr. 622.

Recomandându-ne în atențiunea On. Public și a On. preoțimii cu cele mai bune lumină de ceară din patrie.

Cu toată stima:

I. NEUHOLD & Comp.